

The Big 5

- **Analysförmåga**
- **Kommunikativ förmåga**
- **Begreppsförmåga**
- **Förmågan att hantera information**
- **Metakognitiv förmåga**

tisdag den 4 december 2012

Mitt credo:
En kompensatorisk
undervisning och skola
med hjälp av höga
förväntningar och Vygotskij

tisdag den 4 december 2012

T-samhället

Det framtida samhället
är redan här!

tisdag den 4 december 2012

De tre P:n i H&K

- Planering
- Processen
- Produkten

tisdag den 4 december 2012

Mina observationer...

- Vikten av "timing" ("Koka spagettin")
- Vikten av att tänka först (planera)
- Vikten av att se både helheten och delarna
- Vikten av finmotorik

tisdag den 4 december 2012

The Big 5 i H&K Procedurförmågan

- Planera och tillaga måltider
- Använda metoder, livsmedel och utrustning

tisdag den 4 december 2012

Den kommunikativa förmågan i H&K

- Motiverar sina val
- Föra resonemang

tisdag den 4 december 2012

Analysförmågan i H&K

- Motivera sina val utifrån aspekterna H, E och M
- Samband mellan måltider och individuella behov
- Jämföra olika konsumtionsalternativ och koppla till konsekvenser för privatekonomin.
- Samband mellan konsumenters rättigheter och skyldigheter i olika konsumtionssituationer.
- Konsekvenser av olika konsumtionsval handlingar i hemmet utifrån en hållbar SEE-utveckling.

tisdag den 4 december 2012

Metakognitiv förmåga och H&K

- Ge omdömen om planeringen processen och produkten.

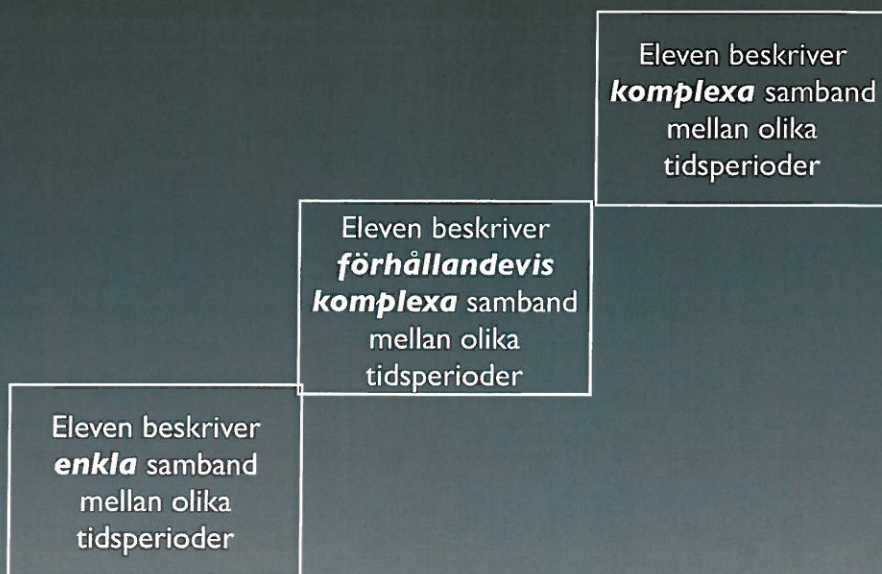
tisdag den 4 december 2012

Begreppsförmågan och H&K

- Livsmedel, kalorier, mineralämnen
- Hälsa, ekonomi och miljö
- Konsument, rättigheter och skyldigheter
- Hållbar social, ekonomisk och ekologisk utveckling och mattraditioner.

tisdag den 4 december 2012

Samma "kunskapsform" på alla betygssteg

tisdag den 4 december 2012

SAMMA FÖRMÅGOR!!

"Livslångt lärande"

tisdag den 4 december 2012

Språkliga krav i alla ämnen

- Samtala, berätta och återberätta
- Föra resonemang om...
- Motivera, uttrycka och bemöta åsikter
- Argumentera för en ståndpunkt
- Föra diskussioner framåt, fördjupa och bredda
- Formulera frågor
- Dokumentera en undersökning
- Skapa egna texter
- Beskriva/redogöra för

tisdag den 4 december 2012

En tuff utmaning

- Från 3 till 8 eller 12

tisdag den 4 december 2012

”Det hänger på frågorna!”

Faktafrågor	Förståelsefrågor
Nämn tre vitaminer	Varför är vitaminer viktiga?
Vad innehåller matcirkeln?	Varför är det bra att känna till matcirkelns sju grupper?
Vad innehöll skollunchen igår?	Hur påverkas du om du hoppar över skollunchen?

tisdag den 4 december 2012

Förskolans läroplan

- Varje barn ska tillägna sig och nyansera innebörden i begrepp, se samband och upptäcka nya sätt att förstå sin omvärld
- Varje barn ska utveckla sin förmåga att lyssna, reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar och försöka förstå andras perspektiv

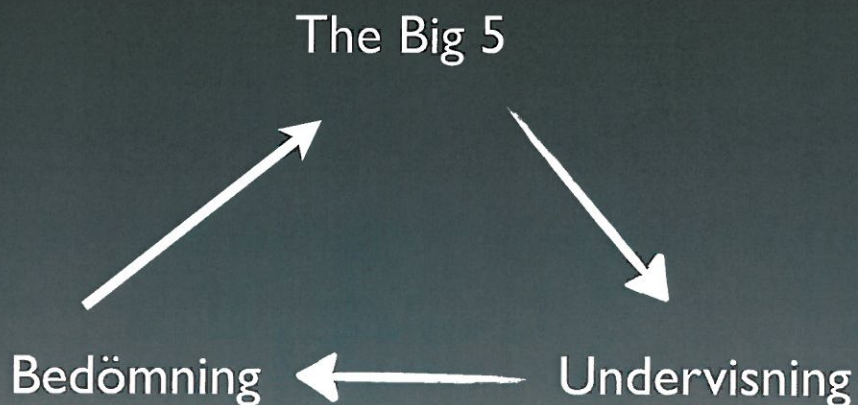
tisdag den 4 december 2012

The Big 5 in i...

- Lektionerna
- Läxor och prov (och NP)
- LPP
- IUP och de skriftliga omdömena
- Utvecklingssamtalen
- Lärares professionella samtal (innehållsfrågorna)
- Den formativa bedömningen (Det vi ska ge feedback på)
- Betygsättningen

tisdag den 4 december 2012

Allt hänger ihop

tisdag den 4 december 2012

ROT-pedagogik

- Gör Rätt saker
- Gör det Ofta
- Börja Tidigt

tisdag den 4 december 2012

Exempel 1: Forska i H&K

Under veckorna 35-39 ska ni forska om olika livsmedel. Du ska välja ett livsmedel ur listan och ta reda på så mycket fakta som möjligt. Du ska skriva max 5 sidor och ha med bilder och källor i din redovisning. Välj mellan:

- Ketschup
- Senap
- Olja
- Smör
- Läsk
- Peppar
- Filmjolk
- Kaffe eller te
- Ägg
- Eget val

tisdag den 4 december 2012

Exempel II: Forska i H&K

Vitamin/mineral	Finns i...	Nytta	Fara med

tisdag den 4 december 2012

Aktuella pedagogiska rön

- 40 % via förförståelsen (John Hattie)
- Lärares pedagogiska samtal är 5 min/vecka
- 8 månader och 3 år (Helen Timberley)
- Formativ bedömning (Black & Williams)
- Utnyttja elevers missuppfattningar som en utgångspunkt för att skapa kognitiva konflikter.

tisdag den 4 december 2012

”Västvärldens största
skolproblem är att eleverna
ägnar mer tid att GÖRA olika
saker än att TÄNKA”

Howard Gardner

tisdag den 4 december 2012

Vad är poängen med Big 5?

- Utvecklar ett gemensamt yrkesspråk
- Den röda tråden genom hela skolan och i alla ämnen.
- Underlättar kommunikationen mellan hem och skola

tisdag den 4 december 2012

Vad utmärker lärande prov?

- Autentiska sammanhang
- Narrativa och rolltagande prov
- Stödstrukturer inbyggda
- "Samtalsprov" (parprov) med få kvalitativa frågor
- "The Big Q" redan första lektionen
- Tilltalande lay out.

tisdag den 4 december 2012

Stödstrukturer för att att nå nästa nivå ZPD

- Stödmallar
- Begreppsscheman
- Förklaringsmodell

tisdag den 4 december 2012

Stödmall i HoK

Vara/Tjänst	Påverkan på hälsan?	Påverkan på ekonomin?	Påverkan på miljön?
Bilåkning			
Semesterresa			
Kött			
Frukt			
Sport			

tisdag den 4 december 2012

Stödstruktur 2

Faktorer	Mår bra	Mår dåligt
Mat		
Sömn		
Hygien		
Motion		
Relationer		

tisdag den 4 december 2012

Från KUNSKAPSKRAV via FRÅGOR till STÖDSTRUKTURER i H&K

Eleven kan föra utvecklade och underbyggda resonemang om hur varierande och balanserade måltider kan sättas samman och anpassas till individuella behov.

Fråga: Tänk dig att du ska laga mat till en diabetiker, en vegetarian, en elitidrottare och en muslimsk granne. Vad bör du då tänka på för att visa att du har förstått de tre personernas särskilda behov?

tisdag den 4 december 2012

STÖDSTRUKTUR I i H&K

MÅLGRUPP	Vad måste jag tänka på?
Diabetiker	
Vegetarian	
Elitidrottare	
Muslimsk granne	

tisdag den 4 december 2012

STÖDSTRUKTUR II i H&K

Livsmedel	Mineraler	Vitaminer	Bra därför att,,	Konsekvens av brist på...	Övrigt
Fisk					
Citron					
Nötter					
Eget förslag I					
Eget förslag II					

tisdag den 4 december 2012

Från KUNSKAPSKRAV via FRÅGOR till STÖDSTRUKTUR i H&K

Eleven gör jämförelser mellan olika konsumtionsalternativ och för då välutvecklade resonemang med god koppling till konsekvenser för privatekonomin, miljön och hälsan.

Vad väljer du med hänsyn till hur dina val kommer att påverka vår gemensamma miljö, din egen hälsa och/eller familjens ekonomi?

tisdag den 4 december 2012

Alternativ 1	Alternativ 2	Argument...
Äta dyrare ekologisk mat eller	Få pengar över genom att äta billigare mat	
Resa på långsemester till Thailand	Få pengar över genom att hyra sommarhus i Sverige	
Köpa nya märkeskläder ibland	Köpa billigare och begagnade kläder på "second hand"	

tisdag den 4 december 2012

BEGREPPSSCHEMA I H&K para ihop som i TV: "Så ska det låta"

Etisk konsumtion	Näring	Ekologiska fotavtryck
Närodlat	Ekologisk mat	Privatekonomi
Reklam	Klimatpåverkan	Turism

tisdag den 4 december 2012

Vilka redskap ska användas när i köket?

Redskap	Används när...
Brödpensel	
Stavmixer	
Durkslag	
Rivjärn	
Provsticka	

tisdag den 4 december 2012

Vilka KUNSKAPSKRAV dominerar i
H&K?

1. Utvecklade resonemang: 6 gg
2. Underbyggda resonemang: 2 gg
3. God anpassning till olika krav: 2 gg
3. Ett säkert och fungerande sätt: 1 gg

tisdag den 4 december 2012

”Minimaxiprincipen”

via lärande stödstrukturer

- *En minimal ansträngning för lärare och ett maximalt lärande för eleverna.*

tisdag den 4 december 2012

VAD hör hemma VAR?

Chili con carne. Köttbullar.
Gulachsoppa. Vårrullar. Lasagne.
Hamburgare. Baguette.
Moussaka. Pizza. Piroger. Sushi.
Crepes. Tzatziki. Cole slow.
Surströmming. Paella.

tisdag den 4 december 2012

Frankrike	Östeuropa	USA
Östasien	WILD CARD	Sverige
Grekland	Spansktalande	Italien

tisdag den 4 december 2012

VAD finns VAR och till VILKEN nytta?

Mineral	Finns i?	Nytta?	Brist?
Kalcium			
Järn			
Fosfor			
Zink			

tisdag den 4 december 2012

Vitaminer

Vitamin	Finns i?	Bra för?	Om brist?
C-vitamin			
D-vitamin			
B12			
B-vitamin			

tisdag den 4 december 2012

Olika slags LIVSMEDEL

Livsmedel	Näringsinnehåll	Förvaring
Mjölk		
Potatis		
Grönsaker		
Kött		
Fisk		

tisdag den 4 december 2012

Utveckla analysförmågan i H&K

- Det är viktigt att dricka mycket när du tränar, därför att...
- Du bör alltid ta bort de yttersta bladen på ett salladshuvud, därför att...
- Det är bättre att dricka kranvatten än förpackat vatten, därför att...
- Det är inte klokt att småata mellan måltiderna, därför att...
- Ekologisk mat är dyrare, därför att...

tisdag den 4 december 2012

Dilemman i H&K

Tänk dig att du kan mellan dessa två alternativ:

1. Du äter dyr näringsrik, ekologisk och närodlat mat under en hel månad.
 2. Du äter billig snabbmat och får pengar över efter en månad som gör att du har råd att gå på Gröna Lund "gratis".
- Vilket alternativ väljer du och varför just detta?

tisdag den 4 december 2012

- Kvaliteten på de uppgifter och frågor som ges & ställs i klassrummet är avgörande för vad eleverna får möjlighet att lära sig

tisdag den 4 december 2012

ANALYSFÖRMÅGAN i det CI:

Hur val av metod påverkar arbetsprocess o resultatet

Sambandet mellan hygien och livsmedel

Sambandet mellan hantering (kyckling), stekning av fläsk-respektive nötkött och påverkan på vår hälsa

Sambandet mellan hur vi förvarar livsmedel och hälsa

Sambandet mellan att äta och dricka och idrottsutövning

Hur reklam påverkar våra konsumtionsvanor

Sambandet mellan hur vi reser och miljöpåverkan

tisdag den 4 december 2012

H&K och SAMHÄLLSFRÅGOR

- Matsvinnet
- Övergödning/överfiskning
- Gifter i maten
- Överfiskning
- GMO
- Skräpmat och övervikt
- Reklam, livsstil och hälsa
- Jämställdhet och arbetslöshet i hemmet

tisdag den 4 december 2012

ANALYSMODELLEN i H&K

tisdag den 4 december 2012

Big 5 i både SH och HK

- Samband i ett eller flera led
- Konsekvenstänkande
- För- och nackdelar
- "å ena och å andra sidan"
- Begreppsförståelse!
- Resonera, motivera och argumentera

tisdag den 4 december 2012

Se möjligheterna med kursplanerna!!! "En metodbok"

- Skapa frågor (*The Big Q*)
- Skapa stödmallar
- Skapa begreppsscheman
- Skapa sambandsövningar, "...därför att"
- Skapa analysmodeller

tisdag den 4 december 2012

Hemkunskap åk 9

I. Skapa frågor utifrån kunskapskraven:

Eleven kan föra underbyggda och utvecklade resonemang kring konsekvenser av olika konsumtionsval och handlingar i hemmet utifrån frågor som rör en hållbar social, ekonomisk och ekologisk utveckling.

”Vad kan du, din familj och alla i skolan göra för att påverka ekonomin och vår gemensamma miljö så positivt som möjligt?”

tisdag den 4 december 2012

Stödmall II i H&K

Livsmedel	Pris/kg	Påverkan på hälsan	Påverkan på miljön
Nötkött			
Griskött			
Kyckling			
Lamm			
Fisk			
Skaldjur			

tisdag den 4 december 2012

2. Begreppsschema utifrån kunskapskraven

Sopsortering	Återanvändning	Livsstil
Bilkörning	Leva miljövänligt	Närproducerat
Transporter	Matkvalitet	Privatekonomi

tisdag den 4 december 2012

Jämförande analys av livsmedel

Livsmedel	Importland	Avstånd	Förpackning	Påverkan på miljön
Burktomater				
Pasta				
Ris				

tisdag den 4 december 2012

PROV i H&K

Innan du köper olika varor och tjänster och innan du äter mat gör du olika val. Utan att vi tänker så mycket på det är du påverkade av trender, mode, reklam och information. Allt du köper och äter påverkar dessutom inte bara dig utan även samhället och naturen. Frågan är HUR?

tisdag den 4 december 2012

Stödmall I

Vara/Tjänst	Påverkan på hälsa, ekonomi, miljö

tisdag den 4 december 2012

Stödmall II

Livsmedel	Påverkan på hälsa, ekonomi, miljö

tisdag den 4 december 2012

Stödmall III

	Påverkan av mode/trend	Påverkan av reklam	Påverkan av information
Exempel I			
Exempel II			
Exempel III			

tisdag den 4 december 2012